

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙМАННЯ БРЕХНІ ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Брехня є невід'ємною частиною людського існування і проявляється в найрізноманітніших ситуаціях. Схильність до брехні у психічно здорової, нормально розвиненої людини визначається реальними мотивами і спрямована на досягнення конкретних цілей. Тому повна щирість стає практично неможливою. Людина може говорити, що їй подобаються подарунки від друзів, хоча насправді вони не мають для неї ніякої цінності; школяр, який сидить перед телевізором, обманює батьків, що він вже зробив уроки. Це лише декілька прикладів з практично безкінечної кількості ситуацій, що є джерелами можливого обману. Дорослі часто віддають перевагу збереженню добрих стосунків, ніж обирають цінність сказати правду.

Дослідження психології брехні – новітній напрямок соціально-психологічних досліджень. Психологи шукають відповіді на доволі широке коло питань: чи існують вікові, гендерні відмінності у проявах брехні, в чому специфічні особливості брехні у порівнянні з фантазуванням, наскільки брехня є проявом девіантної поведінки, чи вона є проявом вікової норми.

У період молодшого шкільного віку відбувається інтенсивне засвоєння моральних норм і правил: поведінка дитини вже під її контролем, вона більш точно і диференційовано розуміє норми поведінки, може застосовувати правила у різних ситуаціях і поступово формує внутрішні вимоги до себе.

Відома дослідниця дитячої брехні В. Талвар на основі емпіричних даних приходиться до висновку що 96% дітей від 4 до 6 років брешуть [2]. Спостереження за тим, як діти розрізняють брехню і правду дають уявлення про динаміку морального та соціального розвитку людини. Батьки часто говорять дітям, що брехати – погано, але в своєму житті не дотримуються цієї істини і діти помічають це. Звідси випливає основна рекомендація для батьків у стосунках з дитиною – необхідно говорити правдиво (у відповідності до віку дитини) та давати такі обіцянки, які можна виконати. Тому, в залежності від віку, у дитини може виникнути плутанина в питанні співвідношення правди та брехні. Оскільки брехня є соціально неприйнятною формою поведінки, часто батьки воліють не визнавати, що дитина бреше і не помічати тих невербальних сигналів, які дитина при цьому посилає.

Наші наукові дослідження будуть направлені на те, щоб з'ясувати, чи сформовані навички розпізнавання правди і брехні в дітей молодшого шкільного віку, чи можуть вони відрізнити правдиву інформацію від вигадок, і по яким критеріям вони визначають, де правда, а де брехня, на

що діти звертають увагу при розповіді мовця. Дослідження буде проходити у вигляді гри «Вірю-не вірю» з дітьми молодшого шкільного віку. В ході експерименту планується, визначити характер уявлень дітей про брехню та скласти перелік домінантних візуальних маркерів, на які орієнтуються діти, щоб визначити де правда, а де брехня.

Список літератури

1. Бронсон П. Мифы воспитания. Наука против интуиции /По Бронсон, Эшли Мэрримен; пер. с англ. Алексея Андреева – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2014. – 240 с.

*Науковий керівник: Власова-Чмерук О.М.,
викладач*

УДК 159.9:316.6 (043.2)

Репетій М.В.

Національний авіаційний університет, Київ

ЗВ'ЯЗОК ЗМІСТУ ВНУТРІШНЬООСОБИСТІСНИХ КОНФЛІКТІВ ЗІ СХИЛЬНІСТЮ ДО МАНІПУЛЯТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Нинішня соціально-економічна ситуація, проблеми соціального, економічного характеру викликають у багатьох людей невпевненість у майбутньому, негативні емоційні стани, внутрішню напруженість. У соціальній взаємодії поширеним явищем стають конфлікти, конфліктні ситуації, що породжують об'єктивні і суб'єктивні труднощі у взаємодії з соціумом в цілому, тим самим виникає тенденція до використання маніпуляцій у спілкуванні. У зв'язку з цим у багатьох людей посилюється емоційна нестабільність, виникають внутрішньоособистісні конфлікти. Дослідження проблеми внутрішньоособистісних конфліктів розширить знання про особистість в цілому і сприятиме віднаходженню шляхів надання ефективної допомоги особам із внутрішньоособистісним конфліктом. Вивчення маніпулятивної поведінки особистості полягає в тому, щоб визначити основні способи й методи маніпуляції та шляхи захисту від маніпулятивного впливу.

Внутріособистісний конфлікт – це стан структури особистості, коли в ній одночасно існують суперечливі і взаємовиключні мотиви, ціннісні орієнтації і цілі, особистісні характеристики, з якими вона в даний момент не в змозі впоратися, тобто виробити пріоритети поведінки, засновані на них.

На сьогоднішній день існує декілька досить цікавих концепцій розгляду внутрішньоособистісного конфлікту. Зокрема: погляди Зігмунда Фрейда; три типи конфліктної ситуації Курта Левіна; „Я-концепція” Карла Роджерса;